

Spis treści

Wstęp (<i>Władysław Leopold Jaworski</i>)	11
Część I. Polityka pieniężna i rynki finansowe	13
Rola pieniądza w gospodarce a polityka banku centralnego (<i>Andrzej Kaźmierczak</i>)	15
1. Pieniądz a mechanizm rynkowy – najnowsze kontrowersje	15
1.1. Teoria kosztów zmiany ceny	16
1.2. Teoria płac motywacyjnych	17
1.3. Teoria doświadczenia zawodowego	18
1.4. Teoria sztywnej struktury nakładów i wyników	19
1.5. Wspólne cechy neokeynesowskiej myśli ekonomicznej	20
1.6. Teoria realnych cykli gospodarczych	20
2. Cele polityki pieniężnej	22
2.1. Cele strategiczne i cele pośrednie	22
2.2. Cele operacyjne	25
3. Polityka stałej zasady a polityka dyskrejonalna	26
Polityka pieniężna w Polsce na przełomie dekad: strategiczne wyzwania (<i>Zbigniew Polański</i>)	29
1. Wstęp	29
2. „Niespójny czworokąt” rozwiązań systemowych i warunek równowagi stóp procentowych	29
3. Wyzwania wobec polskiej polityki pieniężnej	32
3.1. Opcje strategiczne: możliwe scenariusze	32
3.2. Opcje strategiczne: polskie dylematy	34
4. Zakończenie	43
Obserwacja i ocena funkcjonowania rynku pieniężnego w Polsce (<i>Robert Kasprzak</i>)	45

1. Funkcje rynku pieniężnego	45
2. Instrumenty rynku pieniężnego	46
3. Struktura rynku pieniężnego	48
4. Działalność NBP na rynku pieniężnym	51
5. Wpływ czynników rynkowych na politykę NBP	54
6. Perspektywy rozwoju rynku pieniężnego	56
7. Zmiany w polityce pieniężnej NBP	58
* Rozwój giełdowego rynku instrumentów pochodnych jako niezbędny element zarządzania ryzykiem finansowym przez banki w Polsce (Piotr Zawadzki)	61
1. Banki komercyjne a giełdowy rynek instrumentów pochodnych	62
2. Analiza czynników wpływających na uruchomienie giełdowego rynku instrumentów pochodnych w Polsce	63
2.1. Skala operacji spekulacyjnych	64
2.2. Skala ryzyka kursowego	65
2.3. Płynność rynków bazowych (natychmiastowych rynków finansowych)	66
2.4. Bariery prawne	67
2.5. Bariera poznawcza	68
2.6. Bariery instytucjonalne	68
2.7. Otoczenie konkurencyjne	73
3. Wnioski	74
Część II. Strategie banków polskich	77
* Kierunki reformy sektora bankowego w Polsce (Władysław Leopold Jaworski)	79
1. Ewolucja bankowości na świecie	79
2. Dostosowanie do rozwiązań Unii Europejskiej	83
3. Dążenie do likwidacji polskiego systemu bankowego	87
4. Konsekwencje aktualnej strategii	91
5. Reasumpcja	92
* Sytuacja finansowa banków (Maria Hajkiewicz-Górecka)	95
1. Obszary aktywności sektora bankowego	95
1.1. Zmiany potencjału sektora bankowego	95
1.2. Przedmiotowa struktura aktywów bankowych	96
2. Źródła finansowania działalności bankowej	102
2.1. Struktura rodzajowa pasywów	102
2.2. Wybrane źródła finansowania	104
3. Rachunek wyników	108
3.1. Przychody, koszty i wynik bankowy	109

3.2. Koszty ogólne	112
3.3. Rezerwy celowe	114
3.4. Wynik finansowy	115
4. Podsumowanie	118

Źródła dokapitalizowania instytucji kredytowych a kierunki

przekształceń polskiego sektora bankowego (Jan Krzysztof Solarz)	121
1. Wstęp	121
2. Rola inwestorów i podatników zagranicznych w dokapitalizowaniu krajowego sektora bankowego	122
3. Rola podatników i inwestorów krajowych w dokapitalizowaniu krajowego sektora bankowego	126
4. Infrastruktura instytucjonalna a dokapitalizowanie sektora bankowego	134
5. Wnioski	141

Banki zagraniczne w Polsce jako przejaw konkurencji w sektorze bankowym (Bohdan Kosiński)

1. Banki zagraniczne w polskim sektorze bankowym	145
1.1. Rozwój sieci banków zagranicznych	145
1.2. Formy obecności banków zagranicznych	146
1.3. Struktura własnościowa kapitału akcyjnego funduszy własnych	148
1.4. Działalność operacyjna banków zagranicznych	151
1.5. Wyniki finansowe i efektywność banków zagranicznych	154
2. Pojawienie się banków zagranicznych a rozwój konkurencji	156
2.1. Przenikanie systemów bankowych i wzrost liczby banków zagranicznych	156
2.2. Popieranie konkurencji między bankami w polityce i porozumieniach krajów zachodnich	159
2.3. Tworzenie placówek zagranicznych jako element ekspansji konkurujących banków	160
3. Banki zagraniczne a interesy kraju–siedziby	162
4. Uwagi końcowe	164

Kierunki zmian w polskim sektorze bankowym (Józef Jaromin)

1. Udział zagranicznych instytucji finansowych w systemie bankowym innych krajów europejskich	166
2. Konsolidacja i prywatyzacja banków	170
3. Procesy konsolidacyjne w Polsce	171

Część III. Zarządzanie ryzykiem bankowym

Warunki bezpieczeństwa banków i ich klientów (Zofia Zawadzka)

1. Wprowadzenie	177
2. Otoczenie banków a ich bezpieczeństwo	178
2.1. Uregulowania prawne	179
2.2. Działalność nadzoru bankowego	180
2.3. Polityka banku centralnego	182
2.4. Obciążenia podatkowe	183
2.5. Systemy ubezpieczenia depozytów	184
2.6. Instytucje gwarantujące kredyty	185
2.7. Inne instytucje przyczyniające się do poprawy bezpieczeństwa funkcjonowania systemu bankowego	186
3. Przedsięwzięcia podejmowane przez banki w celu poprawy ich bezpieczeństwa	188
3.1. Zarządzanie ryzykiem	189
3.2. Kontrola wewnętrzna	193
4. Wnioski	194

Polski nadzór bankowy i regulacje przez niego tworzone – kierunki zmian (Małgorzata Zaleska)

Polski nadzór bankowy i regulacje przez niego tworzone – kierunki zmian (Małgorzata Zaleska)	197
1. Wpływ regulacji ostrożnościowych na rentowność banków	197
2. Dostosowanie polskiego prawa bankowego do ustawodawstwa Unii Europej- skiej, w tym postanowień Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego	199
2.1. Zagwarantowanie zasady niezależności nadzoru bankowego – KNB	200
2.2. Zmiana podmiotowego zakresu oddziaływania nadzoru bankowego	201
2.3. Ograniczenie delegacji ustawowych dla KNB	201
2.4. Zmiana zakresu przedmiotowego regulacji nadzorczych	202
2.5. Ograniczenie restrykcyjności polskich regulacji ostrożnościowych	202
2.6. Określenie zasad nadzoru skonsolidowanego	203
2.7. Wdrożenie wewnętrznych systemów zarządzania ryzykiem bankowym	204
2.8. Wprowadzenie mechanizmów kontroli wewnętrznej	204
2.9. Dostrzeżenie kwestii bankowości transgranicznej	205
2.10. Zagwarantowanie bankom okresu dostosowawczego przy zmianie regulacji ostrożnościowych	205
3. Rekomendacje dla polskiego nadzoru bankowego	206
3.1. Zmiana idei nadzoru bankowego	206
3.2. Podjęcie próby znalezienia złotego środka między efektywnością i konkurencyjnością systemu bankowego a jego bezpieczeństwem	207
3.3. Ograniczenie regulacji zewnętrznych na rzecz norm wewnętrznych	208
3.4. Ograniczenie norm o charakterze ilościowym w systemie nadzorczym na rzecz regulacji o charakterze jakościowym	210
3.5. Zwiększenie roli nowoczesnych instrumentów ograniczania ryzyka bankowego w formie instrumentów pochodnych	211

3.6. Zróznicowanie norm ostrożnościowych w zależności od charakteru działalności prowadzonej przez bank	212
---	-----

System wewnętrznych regulacji ostrożnościowych w bankach i możliwości jego rozwoju (Małgorzata Iwanicz-Drozdowska)	215
1. Wprowadzenie	215
2. Ryzyko kredytowe	216
3. Ryzyko płynności	219
4. Ryzyko stopy procentowej	221
5. Ryzyko walutowe	223
6. Funkcjonowanie systemu wewnętrznych regulacji ostrożnościowych	225
7. Podsumowanie	226

Wykorzystanie analiz controllingowych do zapewnienia bezpieczeństwa działalności banków komercyjnych (Agnieszka Nowak)	229
1. Wstęp	229
2. Controlling – system zarządzania bankiem komercyjnym	230
3. Instrumenty controllingowe wykorzystywane do zapewnienia bezpieczeństwa działania banku i jego klientów	233
3.1. Analiza sytuacji finansowej banku	233
3.2. Planowanie i budżetowanie	236
3.3. Rachunek kosztów	238
3.4. Zarządzanie ryzykiem bankowym	239
4. Raporty controllingowe i ich użytkownicy	241
5. Podsumowanie	242

Ocena zdolności kredytowej wybranych banków polskich – analiza porównawcza (Maciej S. Wiatr)	245
1. System oceny zdolności kredytowej PBK SA w Warszawie	245
1.1. Ocena formalnoprawna	246
1.2. Ocena merytoryczna	246
1.3. Ocena ogólna	255
1.4. System tworzenia rezerw celowych	257
2. System oceny zdolności kredytowej w PKO BP	257
3. System oceny zdolności kredytowej Pekao SA	262
4. Próba analizy porównawczej	266

Optymalizacja i zarządzanie portfelem kredytowym (Robert Jagielto, Jerzy Nowakowski)	271
1. Metody kalkulacji dochodowości kredytów	271
2. Mierzalne metody oceny ryzyka kredytowego	277
3. Dywersyfikacja – metoda ograniczająca ryzyko portfela	280

4. Zysk i ryzyko zagregowanych form inwestycji kredytowych	285
4.1. Stopa zwrotu i ryzyko kredytów zagregowanych w grupy	286
4.2. Stopa zwrotu i ryzyko kredytów zgrupowanych w portfelu	288
5. Wykorzystanie teorii portfelowej do optymalizacji portfeli kredytowych	297
5.1. Kryterium minimalizacji ryzyka portfelowego	299
6. Podsumowanie	308

Część IV. Obrót bezgotówkowy	311
---	------------

Upowszechnienie rozliczeń bezgotówkowych w perspektywie integracji z Unią Europejską (Zbigniew Krzyżkiewicz)	313
1. Ogólne warunki integracji	313
2. Formy rozliczeń bezgotówkowych	317
2.1. Polecenie przelewu i polecenie zapłaty	317
2.2. Czeki rozrachunkowe	319
2.3. Karty płatnicze	321
2.4. Faktoring czy inkaso bankowe	328
2.5. Inne formy rozliczeń i usług bankowych	334
3. Rozrachunki międzybankowe	338

Gospodarstwo domowe a obrót bezgotówkowy (Grażyna Rytelewska)	341
1. Wstęp	341
2. Potrzeby gospodarstw domowych związane z obrotem bezgotówkowym	342
3. Rodzaje instrumentów bankowych w obrocie bezgotówkowym	348
4. Wewnętrzne ograniczenia wprowadzania obrotu bezgotówkowego w płatnościach gospodarstw domowych	352
5. Perspektywy rozwoju obrotu bezgotówkowego	357